

Al henvendelse til:
Aktuel Naturvidenskab,
Ny Munkegade 120, 8000 Aarhus C
E: abo@aktuelnaturvidenskab.dk
T: 87152094

Kysset er oldgammelt, og det smitter!

Af David Graff, Det ingeniør- og naturvidenskabelige fakultet, Aalborg Universitet

IBronzealderen begyndte en særlig herpes-variant at sprede sig pludseligt til Europa. Det dokumenteres i et studie af et internationalt forskerhold publiceret i *Science Advances* fra 2022, hvor forskerne havde studeret tænder fra menneskeskeletter i Europa dateret til år 253-1.700 f.Kr. Forfatterne anfører, at kysset på netop den tid opstod som almindelig social praksis, og at det kan være en forklaring på sygdomsspredningen. Men den teori holder ikke ifølge et nyt studie, som adfærdsbiolog på Oxford og Aalborg Universitet Sophie Lund Rasmussen har udført sammen med sin ægtefælle, adjunkt i assyriologi Troels Pank Arbøll, Københavns Universitet.

»Jeg arbejder selv med ancient DNA og blev meget fascineret over studiets vinkel på kysset som sygdomsspredner. I artiklens baggrundsmateriale skrev forfatterne, at det tidligst dokumenterede kys var fra 1.500 f.Kr. i Indien, men da Troels og jeg talte om det over aftensmaden, sagde han, at det kan han da slå med 1.000 år baseret på kilder fra Mesopotamien,« fortæller Sophie Lund Rasmussen.

Den bemærkning fik ægteparret til at indlede et fælles forskningsprojekt, som nu er endt ud med både at opdatere kyssets kulturhistorie og nuancere forståelsen af sygdomsspredning i oldtiden. Resultatet er for nylig publiceret i *Science* under overskriften *The ancient history of kissing*.

»Vi mener ikke, at kysset kan anses som noget, der pludseligt opstår og accelererer overførslen af oralt overførte mikrober. De relevante skrifter fra oldtidens Mesopotamien, som har været kendt blandt assyriologer gennem årtier, dokumenterer, at kysset som adfærd har eksisteret længe. Kysset må derfor antages at have haft en konstant indflydelse på smitteoverførsel i de historiske samfund. Det kan ikke ses som en pludselig smittespredner,« forklarer Sophie Lund Rasmussen.

Hun tilføjer, at den erkendelse også har relevans i dag, da det taler ind i aktuelle diskussioner om smitteveje og sygdomsspredning,

Et relief fra oldtidens Irak (Mesopotamien) dateret til 1.888 f.kr. dokumenterer, at kysset på den tid var en kendt adfærd. Foto: The British Museum/CC BY-SA 4.0

Kilde: *Science* Vol. 380, Iss. 6646, pp. 688-690.

vi alle møder på næsten daglig basis disse år. I fortolkningen af resultaterne af de kulturhistoriske studier af kys i Mesopotamien har ægteparret inddraget eksempelvis både evolutions- og adfærdsbiologiske hypoteser om formålet med kyssets opståen, adfærdens forekomst hos chimpanser og dværgchimpanser samt kortlægning via oldtids-DNA af infektionssygdomme, som var i omløb allerede i oldtiden, og som kan overføres via spyt.

Der er dog ifølge Sophie Lund Rasmussen endnu mange spørgsmål, der står ubesvaret hen, såsom hvorfor det romantisk-erotiske kys langt fra findes i alle kulturer, og hvornår kysset rent faktisk opstod. Adfærdens ses nemlig også hos vores nærmeste nulevende slægtninge, chimpanserne, hvilket kunne tyde på en langt ældre oprindelse.